

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної
конференції**

**«ТРАНСФОРМАЦІЙНА
ДИНАМІКА РОЗВИТКУ
АГРОПРОМИСЛОВОГО
ВИРОБНИЦТВА»**

7-8 травня 2015 року

ЗМІСТ

**ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ОЗНАКИ СУЧАСНОГО АГРАРНОГО
РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ**

Калетнік Г.М.

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕСУРСНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
РЕГІОНУ**

Мазур А.Г.

**СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ РЕСУРСНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ
В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ**

Мазур С.А.

**СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЇ ТА КООПЕРАЦІЇ В
ОВОЧЕПРОДУКТОВОМУ ПІДКОМПЛЕКСІ**

Логоша Р.В., Пчелянська Г.О.

**ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ БІОПАЛИВНОГО
ВИРОБНИЦТВА У СВІТІ ТА УКРАЇНІ**

Климчук О.В.

**ДОСВІД АГРАРНИХ ІНТЕГРАЦІЙ В РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ СВІТУ
Самборська О.Ю.**

**ПРОБЛЕМИ ПОВОДЖЕННЯ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ
В УКРАЇНІ**

Березюк С.В., Фішук Н.Ю.

**ПЕРЕДУМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ
ГАЛУЗЕЙ АПК**

Бондаренко В.М., Гонтарук Я.В.

**ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ АПК**

Войтенко О.І.

**ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ
ТЕРИТОРІЙ**

Бакута С.В.

**АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА ДЕФІЦИТНОСТІ
РЕСУРСІВ НА ОСНОВІ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ
МОДЕЛЮВАННЯ**

Волонтир Л.О., Рожницька А.Є.

**ФІЛАНТРОПІЧНА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОГО
БІЗНЕСУ**

Герасименко Ю.В.

**ЕКОНОМІЧНА СУТЬ ТА ОЦІНКА СТАНУ ЗАГОТІВЕЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ**

Германюк Н.В.

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГЕНСТВА

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ НЕРУХОМОСТІ ПОЛЬЩІ Кереб В.В.	55
МАРКЕТИНГОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ Мамалига С.В.	59
СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ Коломієць Х. М.	64
НАПРЯМКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ Кубай О.Г.	68
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ РИНКОМ ПРОДОВОЛЬСТВА Недбалюк О.О.	73
ВНУТРІШНІЙ РИНОК ЦУКРУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Красняк О.П., Іщенко Т. В.	77
МЕТОДИ І МОДЕЛІ РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ Потапова Н.А., Снігир В.А.	80
МАРКЕТИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИХОДУ НА ЗОВНІШНІЙ РИНОК Ставська Ю.В., Цикун М. В.	84
НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ – ОСНОВА УСПІШНОГО ЗДІЙСНЕННЯ ЗМІН Табенська О.І.	87
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ М'ЯСОПРОДУКТОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ Алексеєнко О.А.	91
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ Чорнопищук Т.І., Коняга Р.М.	95
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ Ільченко І.І.	98
ОПТИМІЗАЦІЯ РІВНІВ ПЛАНУВАННЯ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ Полєся В.М.	101
ВИРОБНИЦТВО СОНЯШНИКУ ТА ПРОДУКТІВ ЙОГО ПЕРЕРОБКИ В УКРАЇНІ Вдовичак Т.В.	105
МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДКОМПЛЕКСІВ В УКРАЇНІ Попова О.О.	110

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний аграрний університет

Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції

Трансформаційна динаміка розвитку агропромислового виробництва

Верстка Логоші Романа

Здано в набір 16.04.2015. Підписано до друку 05.05.2015. Формат 60X84/16
Папір офсетний. Ум друк. арк. 11,3. Друк на обладнанні фірми Riso.
Тираж 100 прим.

Віддруковано у редакційно-видавничому відділі
Вінницького національного аграрного університету
Вул. Сонячна,3, м. Вінниця, 21008

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ МОДЕЛОВАННЯ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКИХ СТРУКТУР В АПК	
Редько М.С.	
ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ У СУЧАСНУ СВІТОГОСПОДАРСЬКУ СИСТЕМУ	
Тодосійчук В.Л.	
ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АПК: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	
Мазур К.В.	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	
Ціхановська В.М., Поперечний О.В.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦУКРОБУРЯКОВОГО ВИРОБНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Хаєцька О. П.	
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Гуцол Ю.Є.	
ВІПЛИВ МЕНЕДЖМЕНТУ НА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ	
Колесник Т.В., Пронько Л.М.	
НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ ДОВГОСТРОКОВОЇ ОРЕНДИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ	
Чорнопишук Т.І., Скоропад В.В.	
ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТУВАННЯ САДІВНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Фесяк Л.А.	
УДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	
Кафлевська С.Г.	
КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ДОРАДНИЦТВА	
Довгань Л.І., Довгань Ю.В.	
ДЕМОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ	
Чорнопишук Т.І., Шаповалюк Т.А.	
ЗАСТОСУВАННЯ ЕКСПЕРТНИХ СИСТЕМ В ДІЯЛЬНОСТІ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ УКРАЇНИ	
Шаманська О.І.	
СТРУКТУРНЕ РЕГУЛОВАННЯ ПРОПОРЦІЙ ВІДТВОРЕННЯ В ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ	
Янчук О.В.	
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНТЕРЕС У ФОРМУВАННІ МОТИВАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Пехов В.А.	

Одним із найважливіших напрямів виходу вітчизняної економіки з кризи є формування та розвиток інтегрованих структур у формі різноманітних об'єднань, що сприяє консолідації зусиль виробників, забезпечує активізацію потенційних можливостей щодо більш ефективного використання всіх наявних ресурсів, підвищує відповідальність і ефективність дій кожної ланки інтегрованої системи. Доцільним є формування господарських регіональних комплексів і створення на їх базі інтегрованих структур, що дозволить досягти значного підвищення ефективності та стійкості економіки кожного окремого регіону, подолання соціально-економічних суперечностей регіонального розвитку. Відтак, необхідно стимулювати інтеграційні процеси в економіці, сприяти заохоченню концентрації капіталу, що проявляється у господарській практиці при виникненні крупних структур, які функціонують як єдина складна економічна система, з метою мобілізації всіх видів ресурсів і налагодження механізму їх ефективного використання.

Висновки. В основі інтеграційного розвитку АПК повинна лежати системна інтеграція як глибинний процес структурних перетворень в економіці всіх підрозділів інтеграційних формувань, завдяки яким мають виникнути оптимально збалансовані в територіально-економічному та соціальному планах господарства. Тобто, мова йде про своєрідну зміну якості системи економічних взаємозв'язків: інтегрування повинно становити не просто суму економік агропромислових підрозділів, а й деяку нову якість, більш досконалий господарський механізм [8].

Список використаних джерел:

1. Скопенко Н. Особливості розвитку інтеграційних процесів в АПК України / Н. Скопенко // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2014. - №1(28). – С.135-148
2. Пасхавер Б.Й. Основні проблеми розвитку сільськогосподарського виробництва / Б.Й. Пасхавер, Л.В. Молдаван, О.В. Щубравська// Економіка АПК. – 2012.- №9. – С.3
3. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1./ Редкол.: ...С.В. Мочерний (відп.ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000 – С.668
4. Кобець Є. А. Економічна сутність інтеграції в аграрному виробництві / Є. А. Кобець // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2007. – № 1. – С. 146-149.
5. Бородіна О.М. Агрохолдинги як база формування корпоративного устрою в Україні / О.М. Бородіна, А.О. Гуторов// Економіка АПК. – 2012.- №11. – С.21

6. Скопенко Н.С. Перспективи розвитку АПК України на основі формування інтегрованих структур / Н.С. Скопенко // Вісник Хмельницького національного університету – 2010. – № 4. – Т. 3. – С.94-96
7. Калетнік Г.М. Наукова методологія обґрунтування інтеграційних процесів в сфері АПК / Г.М. Калетнік, А.Г. Мазур // Трансформація економічного розвитку системи АПК регіону в ринкових умовах господарювання: Колективна монографія. – Під заг.ред. Мазура А.Г. – Вінниця, В «Меркьюрі-Поділля», 2014. – С.16
8. Філіпенко А. Інтеграційні перспективи України : бігравітаційна модель / Філіпенко // Економіка України. – 2005. – № 6. – С. 11-74.

К 658.5:631:147

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Ціхановська В.М., к.е.н., доцент,
Поперечний О.В., аспірант,
Вінницький національний аграрний університет

Проаналізовано світову та вітчизняну динаміку ринку органічної продукції, з оглядну передумови його формування та ефективного функціонування в Україні в умовах ринкової економіки.

Постановка проблеми. За нинішніх умов розвитку ринкових відносин в Україні як першочергові цілі стратегічного розвитку національної економіки повинні виступати не лише досягнення економічного росту, а й покращення якісних параметрів життя населення, зокрема, поліпшення структури споживання продовольчих товарів, підвищення добробуту населення і т.д. Сільське господарство як галузь матеріального виробництва відрізняється від інших галузей реального сектору економіки тим, що у ній як головний засіб виробництва виступає земля. У цій галузі результати виробництва значною мірою залежать від якості землі, її родючості, просторового розміщення. Особливе значення земельний фактор має при розміщенні сільсько-господарського виробництва по території країни та визначенні спеціалізації господарства. І, безумовно, одним із основних завдань розвитку сільського господарства є підвищення родючості ґрунту, охорони навколишнього середовища. Це завдання може бути вирішеним на основі раціонального вико-

ристання усіх факторів науково-технічного прогресу [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку ринку органічної продукції в Україні розглядалися такими вітчизняними науковцями, як: Р.А. Іванух, С.Л. Дусановський, С.М. Білан, Березин І. С., Зайчук Т.О.

Метою є дослідження умов формування ринку органічної продукції та проблем, які перешкоджають його розвитку в Україні.

Вклад основного матеріалу. Складна екологічна ситуація, значною мірою спричинена інтенсивною сільськогосподарською діяльністю, спостерігається в більшості країн світу. Тому держави, насамперед економічно розвинуті, дедалі активніше впроваджують альтернативні системи сільського господарювання. До таких методів ведення сільськогосподарського виробництва належать: біоінтенсивне мініземлеробство (Biointensive Mini-Farming); біодинамічне землеробство (Biodynamic Agriculture); технології використання ефективних мікроорганізмів або ЕМ-технології (Effective Microorganism Technologies); маловитратне стале землеробство (LISA – Low Input Sustainable Agriculture); органічне сільське господарство (Organic Agriculture або Organic Farming); точне землеробство (Precision Farming or Precision Agriculture) та ін. Особливістю зазначених технологій ведення сільського господарства є поєднання біологічного підходу й управлінського мистецтва. Головним при цьому стає вибір оптимальних сівозмін, збереження родючості ґрунтів, різноманіття культур і тварин, боротьба зі шкідниками природними способами [2]. Існують різні підходи до визначення способу ведення сільського господарства, при якому виробляють органічні, не шкідливі для організму людини продукти. Вибір певного способу найчастіше залежить від мети його використання. Якщо основною характеристикою досліджуваного процесу сільськогосподарського виробництва вважати натуральність, чистоту вироблених продуктів, найбільш прийнятним буде «органічний». Це поняття вперше було використано у 1940 р. засновником сучасного наукового органічного сільського господарства В. Нортборном у праці «Look to the Land». Поняття «органічне сільське господарство» (organic agriculture) законодавчо закріплено в англійських країнах. В Італії, Франції, Португалії, Нідерландах використовують термін «біологічне сільське господарство», у Фінляндії – «природне сільське господарство».

Умови ведення органічної діяльності формалізуються і періодично переглядаються ІФОАМ (Міжнародна Федерация органічного сільськогосподарського руху) на основі консультацій з її членами. Окрім ІФОАМ, до складу якої входять 760 представників із понад 100 країн світу (у т.ч. 2 з України), на

тих рівнях функціонують також міжнаціональні та національні об'єднання, на чолі яких є фермери та їх асоціації, переробні підприємства, стажовідправники, сертифікаційні й консультаційні служби, брокери, дистрибутори, роздрібні торговці, що працюють у сфері органічної індустрії. Данними ІФОАМ, у світі налічується понад 31 млн га земель, що використовуються для виробництва органічної сільськогосподарської продукції. Загалом понад 558 тис. ферм у 108 країнах світу є органічними, а у сферах виробництва, перероблення, торгівлі та розповсюдження таких продуктів зайнято мільйони людей. За площею органічних земель на першому місці Австралія (12,1 млн га), на другому – Китай (3,5 млн га). У Європі найвищим цей показник є у Швейцарії та скандинавських країнах [3]. Основний ринок збуту органічної продукції сконцентровано в розвинених країнах Північної Америки та Європи, на які припадає 97% світових продажів. Країни з найбільшими ринками споживання – Сполучені Штати Америки, Данія, Німеччина, Великобританія і Франція. Уряди цих держав вдаються до заходів, спрямованих на екологізацію сільського господарства. Зокрема, вони вводять різні методи регулювання ввезенню хімічних добрив, преміальні за невикористання хімічних засобів, державні субсидії для ведення органічного землеробства і на період конверсії (переходу від традиційного сільськогосподарського виробництва до органічних технологій), частково компенсують вартість процедур із сертифікації й контролю тощо. У США на державному рівні виробництво органічного продовольства було законодавчо регламентовано у 1990 р. Усі продукти, які продаються або маркуються у цій країні як органічні, мають бути сертифіковані згідно з затвердженими законами правилами. Виробництвом органічної продукції на планеті займаються 1,8 млн виробників. За прогнозами деяких дослідницьких компаній, ринок органічної продукції зростатиме до 2020 р. з оборотом у 200–250 млрд дол. на рік. Це пояснюється збільшенням обсягів продажу органічної продукції в країнах, що розвиваються, а також прогнозованою стабілізацією попиту на ці продукти в провідних країнах поки що не виявлено. Ключовим елементом реформи сільськогосподарського сектору в ЄС, початком проведення якої був 2013 р., є система перерозподілу відповідного виду субсидій (їх обсяг сягає в ЄС 55 млрд євро щороку, основні одержувачі – Німеччина і Франція), що має на меті вирівняти виплати фермерам у Західній та Східній Європі. Нині сільськогосподарські підприємства в Німеччині та Франції отримують близько 300 євро за гектар, а нові члени з Центральної та Східної Європи – тільки близько 100 євро. Заслугує на увагу досвід Німеччини щодо організації розвитку органічного сільського господарства. За обсягом товарообороту органічних продуктів (6,6

млрд євро у рік) вона перша у Європі та друга у світі – після США [4]. Вивчення досвіду Німеччини щодо розвитку органічного сільського господарства важливо для України з таких причин: країна має багаторічний досвід з розвитку цієї системи сільського господарства; використовує європейські стандарти сертифікації, які є актуальними для України з огляду на євроінтеграційні процеси; використовує систему підтримки сільськогосподарських товаровиробників органічної продукції, диференційовану за типами та іншими параметрами; налагодила з Україною широкі двосторонні економічні зв'язки, що спрощує імплементацію досвіду.

Успішний досвід ведення близько 40 років ресурсозберігаючого землеробства мають окремі вітчизняні сільгоспідприємства. Так, у Полтавській області, яка відзначається давніми традиціями екологічно спрямованого сільськогосподарського виробництва, на базі ПП «Агроєкологія» та Полтавської державної аграрної академії створено Центр органічного землеробства, завданнями якого є наукові дослідження та консультації з даної проблематики, а також безпосередньо виробництво органічної продукції. Такі вітчизняні організації, як Міжнародна Громадська Асоціація «БЮЛан Україна», Федерація органічного руху України, ТОВ «Органік стандарт», ТОВ «УКРАГРОФІН» є членами IFOAM, а Всеукраїнська громадська організація «Жива планета» – її асоційованим членом. Площа сертифікованих сільськогосподарських угідь в нашій країні, відведена під вирощування різноманітної органічної продукції, перевищує 250 тис. га. Україна займає двадцять перше місце серед світових країн-лідерів органічного руху, перше – в східноєвропейському регіоні за сертифікованою площею органічної ріллі та спеціалізується переважно на виробництві зернових, зернобобових і олійних культур.

Стратегічним напрямом розвитку аграрного сектору на період до 2020 р. Мінагрополітики України визначило основні індикативні показники нарощування органічного виробництва, а саме: зростання частки сільськогосподарських угідь, сертифікованих відповідно до органічних стандартів, у 2015 р. до 5%, у 2020 р. – до 7%; збільшення кількості сертифікованих органічних товаровиробників, що займаються виробництвом молока, овочів, фруктів і лікарських рослин, у 2015 р. не менше як утричі, до 2020 р. – у 10 разів; зростання частки органічної продукції у 2015 р. до 7%. Застосування в Україні органічних систем землеробства стане прибутковішим за рахунок інноваційних біотехнологій, в результаті чого знижуються виробничі витрати, зменшується частка відходів, збільшуються врожаї, прискорюється інтенсивність росту рослин, їх посухостійкість. У сукупності це вплине на зниження собівартості

продукції, отже, збільшиться попит а також прибутки сільськогосподарських виробників. Подальший розвиток органічного сільського господарства сприятиме створенню додаткових робочих місць у сільській місцевості та є великим перспективам для малих фермерських господарств, життєдіяльності й економічної спроможності сільських громад, які є надзвичайно важливими для України.

Нами систематизовано стримувальні чинники розширення виробництва органічної сільськогосподарської продукції та просування її до споживачів: низька купівельна спроможність населення; висока собівартість продукції за рахунок високої рентабельності виробництва; несприятливі природно-кліматичні та економічні умови; низька продуктивність сільськогосподарських культур і тварин; недостатній досвід ведення органічного сільського господарства. За результатами опитування керівників господарств Київської, Вінницької, Черкавської, Хмельницької, Тернопільської областей визначено фактори, які впливають на збут органічної продукції, а саме: наявність посередників на ринку; наявність фальсифікації органічної продукції; низька купівельна спроможність населення; нерозвинена торговельна мережа. Більша частина опитаних керівників вважають, що без державної допомоги не можна організувати виробництво і збут натуральних продуктів. При цьому основними стимулами для переходу в категорію органічних керівники господарств вважають наявність гарантованих ринків збуту продукції, фінансову підтримку держави.

Висновки. Окреслені проблеми в цілому визначають першочергові напрями розв'язання завдання розвитку органічного виробництва і ринку в Україні, а саме: розроблення відповідної законодавчої, нормативної та інформаційної баз у цій сфері; проведення у регіонах, які мають перспективи розвитку органічного виробництва, всебічних агрономічних досліджень з метою поліпшення використання сільськогосподарськими виробниками локальних природних ресурсів та визначення оптимальних сівозмін. Поліпшення економічного забезпечення виробників органічної продукції досягається за рахунок: отримання ними доступу до урядових грантів, субсидій і кредитів; підвищення прибутковості їх діяльності; розвитку відповідної інфраструктури. Комплексна реалізація зазначених механізмів зміцнить позиції органічної галузі в Україні, підвищить сталість сільського розвитку, наблизить країну до вирішення проблеми покращення екологічних характеристик господарської діяльності та якісних показників виробленої продукції. Отже, для реалізації заходів щодо впровадження технологій виробництва органічної продукції в Україні необхідно забезпечити державно-приватне партнерство всіх зацікавлених сторін даного процесу.

Список використаних джерел:

1. Іванух Р.А. Аграрна економіка і ринок / Р.А. Іванух, С.Л. Дусановський, С.М. Білан. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 256 с.
2. Шуст О. А. Організаційно-економічний механізм поширення інновацій у сільському господарстві провідних країн світу / О. А. Шуст // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – Вип. № 4 (107). – С. 144-147.
3. Федерація органічного руху України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://organic.com.ua>.
4. Березин И. С. Маркетинг и исследования рынков / И. С. Березин. – М. Русская Деловая Литература, 1999. – 416 с.
5. Ціхановська В. М. Розвиток агропродовольчого ринку України в умовах глобалізації: Монографія / В.М. Ціхановська. – Вінниця: Вінн. міськ. друк., 2014. – 446 с.

УДК 664.1:330.131.5 “312”

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦУКРОБУРЯКОВОГО ВИРОБНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Хасцька О.П., асистент,

Вінницький національний аграрний університет

Розглянуто функціонування цукробурякового виробництва України на сучасному етапі. Сформульовано підходи формування стратегії ефективного розвитку галузі, проблеми його діяльності та запропоновано шляхи їх вирішення.

Постановка проблеми. Зростання ефективності сільського господарства значною мірою визначає вирішення продовольчої проблеми та підвищення добробуту населення України.

Функціонування цукробурякового виробництва в ринкових умовах господарювання потребує дієвих механізмів економічного регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти функціонування цукробурякового виробництва були предметом дослідження вітчизняних вчених: В. Андрійчука, П. Борщевського, О. Варченко, О. Зайця, М. Коденської, І. Лукінова, В. Пиркіна, М. Роїка, С. Стасіневич, А. Фурси, М. Ярчука та інших.

Цілі статті. Оцінити сучасні проблеми та перспективи розвитку галузі цукробуряківництва в сучасних умовах та визначити вплив чинників, що впли-

ють на підвищення його ефективності.

Виклад основного матеріалу. Україна, як цукрова держава, за обсягом виробництва належить до найбільших світових виробників цукру (країни ЄС, США, Росія, Україна, Китай, Єгипет, Японія). Цукрові буряки – це єдине джерело сировини в нашій країні для виробництва цукру, який використовується у щоденному харчуванні кожної людини, в кондитерській, хлібопекарській, консервній, молочній та інших галузях промисловості. Цукрові буряки використовують також і як сировину для виробництва органічних кислот, біоенергетичних продуктів (етанолю, біогазу). Цукробурякове виробництво є важливою складовою частиною не тільки АПК, а й економіки країни, а цукор – джерелом валютних надходжень.

Дане виробництво розвивається в системі підприємств, організацій та установ різного виробничого спрямування, що своєю діяльністю прямо чи опосередковано впливають на його функціонування. Воно являє собою складну виробничо-економічну систему, що формується під впливом економічних, організаційно-правових, науково-технічних, демографічних і природних факторів. Отже, при дослідженні функціонування цього виду виробництва доцільно використовувати системний підхід [1].

Це зумовлено, по-перше, значенням і місцем розвитку цукробурякового виробництва як складової цукробурякового підкомплексу АПК. По-друге, багатокomпонентністю продукції цукробурякового виробництва, що передбачає розвиток промислових підприємств, різних за виробничим напрямом, асортиментом виробленої продукції, її значенням у забезпеченні продовольчої безпеки країни [2]. По-третє, агротехнологічний характер цукробурякового виробництва, як високоінтенсивної галузі АПК, зумовлює необхідність застосування системи машин, механізмів і обладнання, а отже, розвитку промислових підприємств машинобудування та постачання, зв'язків і взаємодій між ними, застосування системи удобрення ґрунтів і захисту рослин від шкідників та хвороб, що в свою чергу потребує розвитку підприємств, служб і організацій хімічної промисловості.

Напрями удосконалення механізму регулювання цукробурякового виробництва проявляються через організаційну та економічну структуру. До організаційних чинників належать: організація ринкової інфраструктури; оптимізація управління; бізнес-планування; маркетинг; оренда та лізинг; впровадження новітніх інформаційних технологій. У свою чергу економічні чинники включають: покращення якості та підвищення конкуренто-